

**Koloskopi samt
udrensningsvejledning**
Kikkertundersøgelse af tyktarm

En koloskopi er en kikkertundersøgelse af endetarmen og tyktarmen med henblik på at afsløre sygelige forandringer i disse.

Koloskop

Et koloskop er en bøjelig slange på tykkelse med en finger. Den er forsynet med en kikkert og tilsluttet en fjernsynsskærm. Speciallægen kan styre koloskopet gennem endetarmen og tyktarmen og samtidig se, om der er sygelige forandringer i slimhinden.

Vha. en lille tang, som kan føres ind gennem koloskopet, kan der smertefrit tages vævsprøver af slimhinden. Findes der polypper i tyktarmen, kan disse ligeledes fjernes gennem koloskopet.

Hvornår skal der foretages en koloskopi?

Du bør få foretaget en koloskopi, hvis:

- Du har blødning fra tarmen
- Du har ændret afføring i mere end 1 måned
- Du har uforklarlige mavesymptomer
- Der er påvist mikroskopisk blod i afføringen
- Der er mistanke om polypper i tyktarmen efter røntgenundersøgelse

- Der tidligere er fjernet polypper i tarmen
- Du tidligere har haft kræft i tyktarm eller endetarm

Endelig foretages koloskopi som led i screening for tarmkræft.

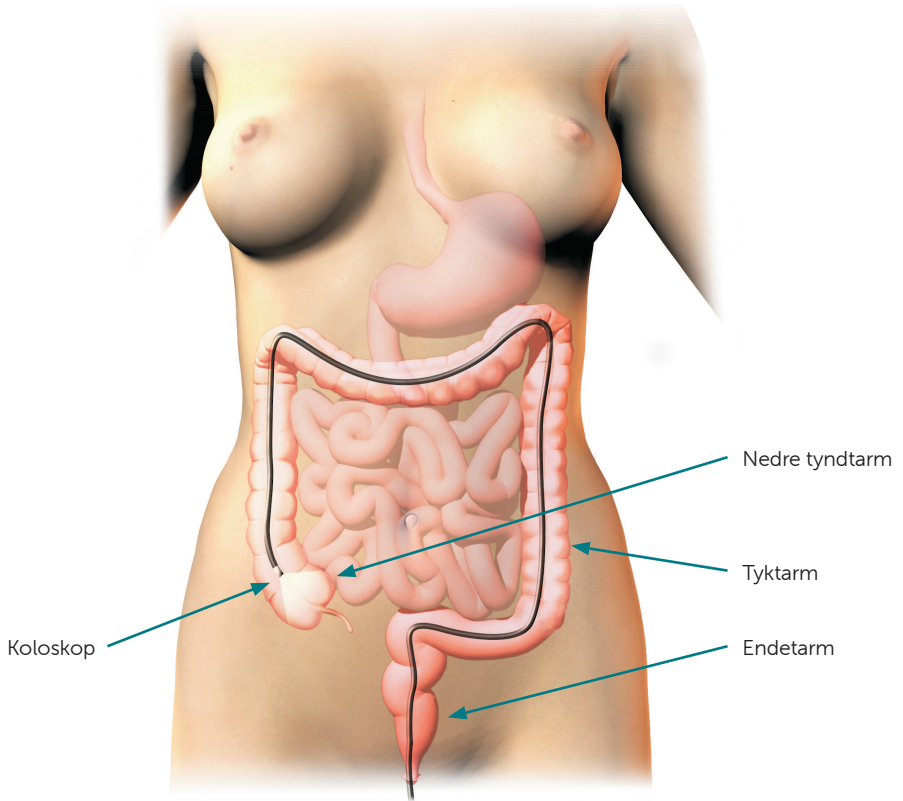
Forundersøgelse

En koloskopi foretages ambulantly enten i forbindelse med eller efter en forundersøgelse.

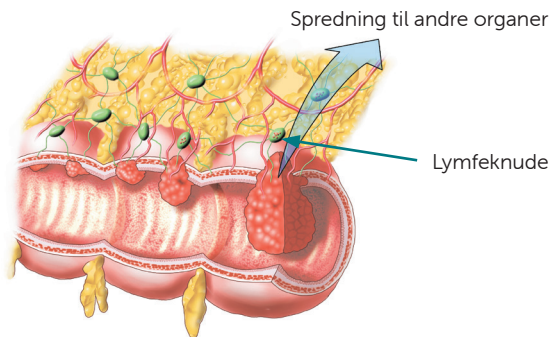
En koloskopi kan udføres enten:

- Uden smertestillende medicin
- I rus i form af afslappende og smertestillende medicin.
- Kortvarig sovende (kaldet NAPS. Man vågner 3-5 min. efter undersøgelsen)
- I fuld bedøvelse

Hvis koloskopien skal foregå i fuld bedøvelse, skal du altid komme til forundersøgelse først.

Spredning af tarmkræft

Tarmkræft udvikler sig fra en polyp, som er forstadiet til kræft (stadie 0). Stadie 1 er en tidlig kræftknude, som ubehandlet vokser videre og ender i stadie 4, hvor kræften har spredt sig til lymfeknuder og / eller andre organer såsom lever og lunger.

Forberedelse

Medicin

Hvis du tager blodfortyndende medicin fx Marevan, Clopidogrel, Eliquis eller Xarelto skal du kontakte os hurtigst muligt og aftale nærmere.

Har du sukkersyge, skal du tale med din praktiserende læge om der er behov for regulering inden undersøgelsen.

Medbring venligst en liste over din medicin – også naturlægemidler – hvis du tager dette.

Jerntilskud må du ikke tage 5 dage før undersøgelsen. Anden nødvendig medicin kan du tage som vanligt og indtil 2 timer før undersøgelsen.

Udrensning

Tarmen skal være helt tom, for at undersøgelsen kan gennemføres, og du skal være fastende og tørstende inden undersøgelsen. Se i udrensningsvejledningen side 8-9 eller 10-11, afhængigt af dit undersøgelsestidspunkt.

På grund af hyppige toiletbesøg skal du ikke regne med at kunne arbejde o.l., når du starter på udrensningen med Picoprep.

Har du nedsat nyrefunktion, skal du kontakte os, da der kan være behov for at give dig en anden type udrensende medicin.

Undersøgelsen

Undersøgelsen varer 15 - 60 minutter afhængig af, om der skal tages vævsprøver eller fjernes eventuelle polypper.

Du skal ligge på venstre side til undersøgelsen.

Koloskopet føres op i endetarmen og videre op igennem tyktarmen. Hele tyktarmen bliver eftersat. Hvis der er mistanke om sygdom i nederste del af tyndtarmen, kan de nederste 10 - 15 cm af tyndtarmen også undersøges.

Gør det ondt?

Undersøgelsen kan opleves ubehagelig, og nogle kan i perioder føle smerte i maven, men ikke mere end de fleste kan acceptere.

Der pustes luft ind i tarmen, for at den kan folde sig ud, så speciallægen bedre kan se tarmvæggen. Dette kan give en trykkende ubehagsfølelse. Speciallægen fjerner en del af luften igen til slut, og dermed svinder ubehaget igen. Nogle vil føle sig op-pustet nogle timer efter.

Afslappende medicin

I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at give afslappende og smertestillende medicin for at gennemføre undersøgelsen. I disse tilfælde lægger vi et plastikkateter i hånden eller i armen, hvori vi giver medicinen.

Fuld bedøvelse

I enkelte tilfælde kan det være AFTALT PÅ FORHÅND, at du skal sove helt til undersøgelsen (fuld bedøvelse).

Du skal under alle omstændigheder følge programmet i denne folder (bagerst) for udrensning.

Efter undersøgelsen

Undersøgelsen foregår ambulantly, og du kan normalt tage hjem umiddelbart efter.

Det kan være en god idé, at have en person med som ved behov kan køre bilen hjem.

Dog beder vi dig blive ca. 1/2 time til observation, hvis du har fået afslappende medicin, hvis der er taget vævsprøver fra tarmen eller fjernet polypper. Hvis du har sovet helt under undersøgelsen, skal du regne med at blive ca. 1 time bagefter, indtil du er helt vågen igen.

Har du fået afslappende / bedøvende medicin, skal du desuden have en voksen pårørende til at følge dig hjem, og du må ikke selv føre motoriseret køretøj o. lign. og arbejde med farligt værktøj i et døgn efter undersøgelsen.

Spise og drikke

Du kan spise og drikke normalt efter undersøgelsen.

Svar på undersøgelsen

Du taler med speciallægen om resultatet af undersøgelsen, inden du

tager hjem.

Du får senere tilsendt beskrivelsen af undersøgelsen.

Hvis der er taget vævsprøver, kan der gå 8 - 14 dage, før der er svar på disse. Du aftaler med speciallægen, inden du tager hjem, hvordan du skal have svaret på prøverne, og om der er behov for yderligere opfølgning.

Mulige bivirkninger og komplikationer

En koloskopi er en meget sikker undersøgelse, og det er yderst sjældent, at der opstår komplikationer til den egentlige undersøgelse.

Hvis der er udført behandling i forbindelse med koloskopien fx fjernelse af polypper, kan der i sjældne tilfælde komme komplikationer i op til en uge efter behandlingen. Det kan være i form af:

- Svære mavesmerter
- Blodig eller sort afføring
- Utilpashed, kvalme eller svedtendens
- Feber over 38 grader
- Kulderystelser

Hvis du oplever nogle af disse symptomer, skal du henvende dig til os, egen læge eller vagtlægeordning i din region. Det kan i værste fald skyldes, at der er hul på tarmvæggen (sker hos mindre end 1 per tusind undersøgelser), hvilket kan nødvendiggøre en operation.

Vejledning for din undersøgelse

Det er vigtigt, at du skelner mellem de to forskellige udrensningsvejledninger afhængigt af, hvilket tidspunkt du skal til undersøgelse.

Før kl. 11 - se side 8-9

Efter kl. 11 - se side 10-11

Din undersøgelse er planlagt

Før kl. 11

Vejledning til udrensning inden koloskopi

Udrensning og forhold vedrørende indtagelse af mad og drikke.

Det er afgørende for gennemførelse og vurdering af undersøgelsen, at tarmen er helt tom for afføring. Grundig udrensning er derfor nødvendig.

Du skal på apoteket købe: Tablet Bisacodyl (Dulcolax eller Toilax) a 5 mg, og to breve Picoprep (håndkøb).

Picoprep indeholder laktose. Hvis du ikke tåler laktose, eller hvis apoteket ikke har Picoprep, skal du have et af apoteket anbefalet tilsvarende udrensningsmiddel.

5 dage før undersøgelsen:

- må du ikke spise noget, der indeholder kerner fx brød med kerner, hørfrø, frugt og grøntsager med kerner
- må du ikke spise jerntabletter

2 dage før undersøgelsen:

- må du ikke indtage mælkeprodukter

- skal du drikke 2-3 liter væske
- skal du tage 2 tabletter Bisacodyl kl. 20

Hyppige toiletbesøg

Vær forberedt på, at udrensningen vil medføre hyppige toiletbesøg, og at afføringen bliver meget tynd og vandig. De mange toiletbesøg kan under udrensningen irritere huden ved endetarmen. Det kan lindres med fx Zinksalve.

Din undersøgelse er planlagt før kl. 11

Du skal følge denne vejledning og ikke den der ligger i æsken med Picoprep

Dagen før undersøgelsen	
Tid	Handling
Mellem kl. 7 og 8	Du må spise et let morgenmåltid fx en skive franskbrød og et blødkogt æg. Resten af dagen må du kun indtage væske (se figur 1)
Kl. 8	Du skal tage 2 tabletter Bisacodyl
Kl. 14	Du skal drikke 1 dosisbrev Picoprep blandet op i et stort glas vand. Rør rundt i 2 - 3 min. Hvis blandingen er varm, kan du komme isterninger i.
Mellem kl. 14.30 - 20	Du skal drikke mindst 1,5 liter væske
Kl. 20	Du skal drikke 1 dosisbrev Picoprep blandet op i et stort glas vand. Rør rundt i 2 - 3 min. Hvis blandingen er varm, kan du komme isterninger i.
Efter kl. 20 og frem til sengetid	Du skal drikke mindst 1,5 liter væske

Figur 1. Væske

- Vand
- Saftevand
- Sodavand
- Klar bouillon
- Frugtjuice uden frugtkød
- Kaffe og te
- Klar suppe uden fyld (ikke legeret suppe)
- Sodavandsis
- Sorbetis
- Saftproteindrik

Du må ikke indtage mælkeprodukter.

Forsøg at få både salt (bouillon) og sukker (saft) i løbet af dagen.

På undersøgelsesdagen må du drikke indtil 2 timer før undersøgelsen.

Du må ikke tygge tyggegummi, pastiller eller bolsjer.

Du må ikke ryge 6 timer før undersøgelsen.

Din undersøgelse er planlagt

Efter kl. 11

Vejledning til udrensning inden koloskopi

Udrensning og forhold vedrørende indtagelse af mad og drikke.

Det er afgørende for gennemførelse og vurdering af undersøgelsen, at tarmen er helt tom for afføring. Grundig udrensning er derfor nødvendig.

Du skal på apoteket købe: tablet Bisacodyl (Dulcolax eller Toilax) a 5 mg, og to breve Picoprep (håndkøb).

Picoprep indeholder laktose. Hvis du ikke tåler laktose, eller hvis apoteket ikke har Picoprep, skal du have et af apoteket anbefalet tilsvarende udrensningsmiddel.

5 dage før undersøgelsen:

- må du ikke spise noget, der indeholder kerner fx brød med kerner, hørfrø, frugt og grøntsager med kerner
- må du ikke spise jerntabletter

2 dage før undersøgelsen:

- må du ikke indtage mælkeprodukter
- skal du drikke 2-3 liter væske

- skal du tage 2 tabletter Bisacodyl kl. 20

Hyp pige toiletbesøg

Vær forberedt på, at udrensningen vil medføre hyppige toiletbesøg, og at afføringen bliver meget tynd og vandig. De mange toiletbesøg kan under udrensningen irritere huden ved endetarmen. Det kan lindres med fx Zinksalve.

Figur 1. Væske

- Vand
- Saftevand
- Sodavand
- Klar bouillon
- Juice uden frugtkød
- Kaffe og te
- Klar suppe uden fyld (ikke legeret suppe)
- Sodavandsis
- Sorbetis
- Saftproteindrik

Du må ikke indtage mælkeprodukter. Forsøg at få både salt (bouillon) og sukker (saft) i løbet af dagen.

Din undersøgelse er planlagt i tidsrummet efter kl. 11

Du skal følge denne vejledning og ikke den der ligger i æsken med Picoprep

Dagen før undersøgelsen	
Tid	Handling
Mellem kl. 7 og 8	Du må spise et let morgenmåltid fx en skive franskbrød og et blødkogt æg.
kl. 8	Du skal tage 2 tabletter Bisacodyl
Senest kl. 12	Du må spise frokost fx hvid fisk eller kyllingekød uden skind, kogte kartofler uden skræl, hvide pasta, hvide ris eller hvidt brød. Resten af dagen må du kun indtage væske (se figur 1)
Kl. 20	Du skal drikke 1 dosisbrev Picoprep blandet op i et stort glas vand. Rør rundt i 2 - 3 min. Hvis blandingen er varm, kan du komme isterninger i
Efter kl. 20 og frem til sengetid	Du skal drikke mindst 1,5 liter væske
På undersøgelsesdagen	
Tid	Handling
4-6 timer før undersøgelsen	Du skal drikke 1 dosisbrev Picoprep blandet op i et stort glas vand. Rør rundt 2-3 min. Hvis blandingen bliver varm, kan du komme isterninger i
Indtil 2 timer før undersøgelsen	Du skal drikke mindst 1,5 liter væske

På undersøgelsesdagen må du drikke indtil 2 timer før undersøgelsen.

Du må ikke tygge tyggegummi, pastiller eller bolsjer.

Du må ikke ryge 6 timer før undersøgelsen.

Aleris Hospitaler - Vest

Aalborg

Sofiendalsvej 97
DK - 9200 Aalborg SV
Tlf. +45 3637 2750
aalborg@aleris.dk

Esbjerg

Bavnehøjvej 2
DK - 6700 Esbjerg
Tlf. +45 3637 2700
esbjerg@aleris.dk

Aarhus

Brendstrupgårdsvej 21 A, 1. sal
DK - 8200 Aarhus N
Tlf. +45 3637 2500
aarhus@aleris.dk

Herning

Poulsgade 8, 2. sal
DK - 7400 Herning
Tlf. +45 3637 2600
herning@aleris.dk

Aleris Hospitaler - Øst

København

Gyngemose Parkvej 66
DK - 2860 Søborg
Tlf. +45 3817 0700
kobenhavn@aleris.dk

Ringsted

Haslevvej 13
DK - 4100 Ringsted
Tlf. +45 5761 0914
ringsted@aleris.dk

www.aleris.dk

KUJF 32
KUJF 35